

Marko Kilpi kok

Kirjallinen kysymys Digi- ja väestötietoviraston selvitysten ja päätösten käsittelyaikojen saattamisesta tavoitetasolle

Eduskunnan puhemiehelle

Väestörekisterin toiminnot siirtyivät vuoden 2020 alussa Digi- ja väestötietovirastolle (DVV). Muutos on hidastanut huomattavasti kansalaisten asiakirjojen saantia Digi- ja väestötietovirastolta. Esimerkiksi lupa-asioiden käsittelyssä on laskettu yhden suoritteen työvaiheiden lisääntyneen siten, että kun ennen yhdistymistä ja sähköisen käsittelyn vaatimuksia asian käsittelyyn meni keskimäärin 211 minuuttia, käytetään käsittelyyn nyt keskimäärin 400 minuuttia. Lupa-asioita käsitellään vuodessa n. 7 000 suoritetta.

Tästä syystä oikeusasiamiehen kansliaan saapui vuonna 2020 ja etenkin vuoden 2021 aikana ja edelleen kuluvana vuonna noin 40 kantelua edunvalvonta-asioiden käsittelyajoista Digi- ja väestötietovirastossa.

Vastauksena oikeusasiamiehen ministeriölle esittämään kysymykseen — miten ministeriö katsoo Digi- ja väestötietoviraston suoriutuneen ja suoriutuvan lakisääteisistä tehtävistään nimenomaan edunvalvonta-asioissa — valtiovarainministeriö toteaa seuraavaa: Valtiovarainministeriön arvion mukaan Digi- ja väestötietovirastoa kokonaisuutena tarkastellen edunvalvonta-asioiden käsittelyajat eivät ole tällä hetkellä tyydyttävällä tasolla. Virastolle myönnettyjen, viraston omiin arvioihin perustuvan riittävän väliaikaisen resurssilisäyksen jälkeen käsittelyajat on arvioitu saatavan palautettua tavoitetasolle vuoden 2022 alkupuoliskolla.

Uudistuksen toimeenpanon ongelmat ovat vaarantaneet edunvalvonnassa tai edunvalvonnan tarpeessa olevien henkilöiden ja muiden holhoustoimen palveluita tarvitsevien henkilöiden etujen ja oikeusturvan asianmukaisen toteutumisen. Tämä on varsin huolestuttavaa siksi, että viraston toimialaan holhousviranomaisena kuuluvissa asioissa on keskeisesti kyse hyvin haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden asioiden hoitamiseen liittyvästä merkittävästä oikeusturvatehtävästä, jonka tulee olla asianmukaisesti järjestetty ja resursoitu.

On myös muistettava, että ruuhkien vuoksi kansalaiset eivät ole päässeet tekemään perunkirjoituksia läheistensä kuoleman johdosta, joka on myös täysin kestämaton tilanne. Läheisen menettäminen on elämän suurimpia yksittäisiä tapahtumia ja samalla myös raskaimpia. Yhteiskunnan ei pidä lisätä tätä kuormaa millään tavalla, vaan päinvastoin on oltava auttamassa vaikeissa paikoissa elämässä eteenpäin.

Kirjallinen kysymys KK 656/2022 vp

Jätin Digi- ja väestötietoviraston toiminnasta ja näistä samoista ongelmista kirjallisen kysymyksen 4.8.2021. Tuolloin ministeri Haataisen vastauksessa myönnettiin ongelmat ja todettiin, että ongelmien ratkaisemiseksi on ryhdytty toimenpiteisiin, kuten esimerkiksi lisätyövoiman rekrytointeihin ruuhkien purkamiseksi. Vaikuttaa siltä, että näissä toimenpiteissä on epäonnistuttu karkealla tavalla.

On paradoksaalista, että Digi- ja väestötietovirasto, jonka tehtävänä on edistää yhteiskunnan digitalisaatiota, on itse kompuroinut holhoustoimen palveluiden digitalisaatiossa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miksi luvatuista ja tehdyistä toimenpiteistä huolimatta Digi- ja väestötietoviraston ongelmia ei ole saatu ratkaistua ja miksi näyttää siltä, että ongelmat ovat päinvastoin pahentuneet,

onko Digi- ja väestötietovirasto saanut väliaikaisen resurssilisäyksen jälkeen käsittelyajat palautettua tavoitetasolle ja

millä tavalla aiotaan varmistaa, että Digi- ja väestötietoviraston pitkään jatkuneet ongelmat ratkaistaan pysyvästi ja ihmiset saavat palvelua, jota kuuluu kansalaisille tarjota laakisääteisesti hyvän hallintomenettelyn mukaisesti?

Helsingissä 22.12.2022

Marko Kilpi kok